

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Obrony
Narodowej i Bezpieczeństwa
Wewnętrznego**

Warszawa, dnia 14 września 2009 r.

KOB- 410-05-26/2009

Pan

Jerzy Telak

Prezes Zarządu Głównego

Wodnego Ochotniczego Pogotowia

Ratunkowego w Warszawie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Szanowny Panie Prezesie,

Na podstawie art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego przeprowadziła w Zarządzie Głównym Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Warszawie (WOPR), kontrolę funkcjonowania ratownictwa wodnego w latach 2007-2009 r. (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym w dniu 31 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z nieprawidłowościami ocenia realizację przez WOPR zadań finansowanych ze środków publicznych, obejmujących prowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje ratowników WOPR oraz doposażenia w sprzęt pływający jednostek terenowych WOPR. Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego dokumentowania i rozliczania wydatków oraz błędów w prowadzonej ewidencji księgowej.

Powyższą ocenę uzasadniają następujące ustalenia i oceny cząstkowe:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

1. Realizacja zadań finansowanych ze środków publicznych

W okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. Zarząd Główny otrzymał środki finansowe w kwocie 4.807.110 zł, w tym: z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na organizację i koordynację działalności ratowniczej i szkoleniowej w wysokości 2.260.000 zł oraz 2.317.000 zł na zakupy sprzętu ratownictwa wodnego, z Ministerstwa Sportu i Turystyki kwotę 60.000 zł na organizację międzynarodowych mistrzostw w ratownictwie wodnym, z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej kwotę 170.110 zł na wymianę silników zaburtowych. Ponadto w trakcie realizacji zadań uzyskano odsetki od kwot dotacji w wysokości 26.278,60 zł.

Na rok 2009 MSWiA przyznało Zarządowi Głównemu WOPR środki publiczne w wysokości 2.030.000 zł na realizację zadania w zakresie organizacji i koordynacji działalności ratowniczej i szkoleniowej oraz zakupy sprzętu ratownictwa wodnego.

W ramach otrzymanych środków publicznych Zarząd Główny WOPR wydatkował w okresie 2007–2008:

- na organizację i koordynację działalności ratowniczej i szkoleniowej ogółem kwotę 2.260.000 zł, z tego na działalność szkoleniową, obejmującą łącznie 31 szkoleń dla 2.052 osób, kwotę 690.000 zł, na wypłatę wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla kadry ratowniczej i administracyjnej WOPR-u kwotę 1.108.579,04 zł, na zużycie materiałów i energii kwotę 374.420,96 zł, na usługi obce kwotę 87.000 zł,
- na zakupy sprzętu ratowniczego kwotę 2.512.771,75 zł (wraz z uzyskanymi odsetkami w kwocie 25.864,55 zł). Ze środków tych zakupiono m.in. 50 łodzi i 58 silników do łodzi,
- na organizację międzynarodowych mistrzostw w ratownictwie wodnym kwotę 60.000 zł.

Kontrola nie wykazała przypadków realizacji zakupu sprzętu ze środków publicznych z naruszeniem ustawy Prawo zamówień publicznych² lub zasad gospodarności. Zakupiony sprzęt, przekazywany był jednostkom organizacyjnym WOPR w nieodpłatne użytkowanie po podpisaniu umowy, na podstawie której obdarowany zobowiązywał się m.in. do ubezpieczenia otrzymanego sprzętu, pokrycia kosztów eksploatacji, autoryzowanego serwisu, konserwacji i naprawy oraz kosztów ubezpieczenia. NIK zwraca jednakże uwagę na fakt, że w WOPR nie wprowadzono zasad i kryteriów w zakresie rozdzielania pomiędzy jednostki terenowe sprzętu zakupionego ze środków publicznych.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

W ocenie NIK, środki publiczne przekazane przez MSWiA, MSiT oraz NFOŚiGW wykorzystano na realizację zadań określonych w umowach. Kontrola wykazała jednakże nieprawidłowości w dokumentowaniu wydatków oraz ich ewidencjonowaniu w księgach rachunkowych jednostki.

2. Dokumentowanie wydatków dokonywanych ze środków publicznych

W trakcie kontroli wykazano, że dokumentacja zrealizowanych zadań nie pozwalała w pełni potwierdzić zasadności poniesionych wydatków, powiązać ich z konkretnym zadaniem oraz ocenić efektywności ich wykorzystania. Nieprawidłowości w tym zakresie polegały na: opisywaniu dokumentów źródłowych w sposób niepozwalający na jednoznaczne powiązanie wydatku z konkretnym realizowanym zadaniem, nieprowadzeniu ewidencji użytkowania pojazdów oraz zużycia paliwa, niedokonywaniu kontroli wewnętrznej (formalno-rachunkowej) dokumentów księgowych (48 przypadków).

W toku kontroli ujawniono udokumentowanie wydatku na zakup sprzętu na kwotę 12.378,74 zł niewłaściwym dowodem księgowym, niespełniającym wymogów określonych w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości³ (faktura pro-forma), a także 2 przypadki umów na kwotę 600 zł podpisanych jednoosobowo przez Prezesa WOPR, co było niezgodne z § 34 Statutu Zarządu WOPR. Ponadto stwierdzono, iż w 3 przypadkach, na łączną kwotę 1.760 zł, główna księgowa Zarządu Głównego WOPR nie odprowadziła składek z tytułu obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od umów na prowadzenie wykładów, co stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych⁴.

Stwierdzono, że przedłożone MSWiA sprawozdanie z wydatkowania środków publicznych na zakupy sprzętu za 2008 r. było niezgodne z danymi ujętymi w zapisach w ewidencji księgowej WOPR (strona Ma konta 133) i wykazywało różnicę w kwocie 91.618,25 zł. Różnica ta wynikała z faktu nieopłacenia faktur za zakupiony sprzęt w 2008 r. Pomimo nieopłacenia faktur w 2008 r. wykazano je w sprawozdaniu jako poniesione wydatki, co było niezgodnie z treścią § 5 ust. 1 umowy z dnia 26 maja 2008 r. zawartej z MSWiA. Natomiast w sprawozdaniu za 2007 r., w wydatkach zaksięgowanych jako zakupy paliwa wykazano zakupy, które nie mieściły się w tej kategorii, tj. usługa myjni, zakup płynu do spryskiwaczy i oleju silnikowego (198,40 zł).

³ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.

W ocenie NIK nieprawidłowości w prowadzeniu dokumentacji księgowej spowodowały, że zapisy w księgach rachunkowych WOPR nie odzwierciedlały stanu rzeczywistego, a posiadana dokumentacja nie pozwalała w pełni zweryfikować zasadności wydatkowanych przez WOPR środków publicznych.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę Pana Prezesa na sposób wyłaniania kandydatów do pracy na stanowiskach kierowników grup operacyjnych i interwencyjnych, finansowanych ze środków publicznych. Brak określenia zasad ich wyłaniania, może narażać WOPR na zarzuty braku obiektywizmu przy wyborze tych osób, zwłaszcza iż w 2 przypadkach zatrudniono osoby spokrewnione z Prezesami Zarządów Wojewódzkich, a w 5 przypadkach zatrudniono V-ce Prezesów Zarządów Wojewódzkich. Ponadto stwierdzono, iż w zakresach czynności kierowników i zastępców grup operacyjnych i interwencyjnych występowało powielanie zakresów obowiązków. W 85% przypadków kierownicy grup operacyjnych, pomimo obowiązku wynikającego z zawartych umów, nie sporządzali sprawozdań z realizacji powierzonych zadań, co zdaniem NIK świadczy m.in. o braku nadzoru nad realizacją powierzonych obowiązków.

* * *

Przedstawiając Panu Prezesowi powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Wprowadzenie procedur gwarantujących wydatkowanie i rozliczanie otrzymanych środków publicznych zgodnie z zawartymi umowami oraz obowiązującymi przepisami.
2. Pisemne uregulowanie sposobu rozliczania zużycia paliwa do samochodów służbowych i sprzętu pływającego.
3. Opracowanie przejrzystych zasad w zakresie wyłaniania kandydatów na stanowiska kierowników grup operacyjnych i interwencyjnych WOPR finansowanych ze środków publicznych oraz sprawowanie właściwego nadzoru w zakresie realizacji obowiązków służbowych.
4. Podjęcie działań organizacyjnych zapewniających prowadzenie dokumentacji finansowo-księgowej oraz sprawozdawczości zgodnie z obowiązującymi przepisami.
5. Odprowadzanie należnych składek na fundusz ubezpieczeń społecznych od zawartych przez Zarząd Główny WOPR umów cywilnoprawnych.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Departamentu Obrony Narodowej i Bezpieczeństwa Wewnętrznego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem

WICEDYREKTOR
Departamentu Obrony Narodowej
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
mgr inż. *Fiszak* / Nojszewski